

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	prof. dr. sc. Branko Matulić	
Naziv kolegija	Crkvena umjetnost (TRZ 104; ISVU 297560)	
Studijski program	PDTRZ	
Status kolegija	Obvezni	
Godina studij	I.	
Semestar	Zimski	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	45 P
OPIS KOLEGIJA		
Ciljevi kolegija		
Upoznavanje s temeljnim činjenicama vezanim za povijesne, civilizacijsko-kulturološke, a posebno filozofsko-teološko-liturgijske potke razvoja, dosega i značenja kršćanske, a u užem smislu katoličke crkvene, odnosno sakralne likovne umjetnosti, te način primjene stečenih kompetencija u katehetskom radu.		
Uvjeti za upis kolegija		
Uvjeti propisani općim aktima Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Splitu.		
Očekivani ishodi učenja za kolegij		
1) identificirati, navesti i rastumačiti temeljne pojmove povezane s razvojem i značenjem kršćanske, katoličke crkvene, odnosno sakralne umjetnosti, 2) prepoznati i objasniti temeljna etička, tj. filozofsko-teološko-liturgijska i estetska načela različitih stilskih razdoblja u crkvenoj, odnosno sakralnoj umjetnosti, 3) razvijena vizualna percepcija u prepoznavanju različitih likovnih izražajnih oblika na tehnološkoj i sadržajnoj razini, 4) prepoznati, povezati i rastumačiti vezu između predaje, tradicije, apokrifnih i kanonskih tekstova i likovnog stvaralaštva crkvene, odnosno sakralne umjetnosti u okviru i izvan liturgijskih čina, 5) primjena usvojenih etičkih i estetskih načela likovnog stvaralaštva crkvene, odnosno sakralne umjetnosti u katehetskom radu kao univerzalnim sredstvom komunikacije s posebnim naglaskom na fenomenologiju likovnog izraza kao simboličnog govora, 6) spoznaja o nedjeljivosti, odnosno stalnom i aktivnom utjecaju i doprinosu crkvene umjetnosti u odnosu na liturgijske čine, 7) spoznaja o potrebi stalne skrbi, čuvanja i obnove crkvene i sakralne likovne baštine i poticanje suvremenih likovnih izraza u službi liturgije i izvan nje.		
Sadržaj kolegija:		
1. Uvodno predavanje (1,5 sat) 2. Teologija slike (1,5 sat) 3. Kršćanski simboli (1,5 sat) 4. Temeljni pojmovi kršćanske ikonografije (1,5 sat) 5. Dioklecijan i kršćanstvo, terenska nastava u Dioklecijanovoj palači (3sata) 6. Likovne tehnike (1,5 sat) 7. Ranokršćanska umjetnost (1,5 sat) 8. Likovnost blagdana Svih Svetih (1,5 sat) 9. Predromanička crkvena umjetnost (1,5 sat)		

10.	Predromanička crkvena umjetnost u Hrvatskoj(1,5 sat)
11.	Liturgijske boje (1,5 sat)
12.	Romanička crkvena umjetnost (1,5 sat)
13.	Romanička crkvena umjetnost u Hrvatskoj (1,5 sat)
14.	Simbolika brojeva u crkvenoj umjetnosti (1,5 sat)
15.	Gotička crkvena umjetnost (1,5 sat)
16.	Gotička crkvena umjetnost u Hrvatskoj (1,5 sat)
17.	Teologija jaslca u likovnim umjetnostima (1,5 sat)
18.	Renesansna (manirizam) crkvena umjetnost (1,5 sat)
19.	Renesansna crkvena umjetnost u Hrvatskoj (1,5 sat)
20.	Barokna (rokoko) crkvena umjetnost (1,5 sat)
21.	Barokna crkvena umjetnost u Hrvatskoj (1,5 sat)
22.	Crkvena umjetnost od baroka do moderne (1,5 sat)
23.	Crkvena umjetnost u svjetlu suvremene umjetnosti (1,5 sat)
24.	Ivo Dulčić – paradigma moderne umjetnosti i sakralnosti (1,5 sat)
25.	Suvremena crkvena arhitektura i liturgijski prostor (1,5 sat)
26.	Suvremeni hrvatski likovni umjetnici i pojam sakralnog (1,5 sat)
27.	Umjetnost, umjetnici i pape (1,5 sat)
28.	Zaštita crkvene likovne baštine-primjer zaštite mozaika I. Dulčića (1,5 sat)
29.	29. Zaključna razmatranja (1,5 sat)

Vrste izvođenja nastave (staviti X)

☒ predavanja ☐ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☒ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☐ ostalo _____
--	---

Obveze studenata

Redovito pohađati nastavu, aktivno sudjelovati u interaktivnoj dijaloškoj komunikaciji tijekom predavanja i prezentacija u sklopu interpretacijsko-analitičkog razgovora, komunicirati po potrebi putem elektroničke komunikacije, ispunjavati povjerene zadaće kroz kontinuiranu provjeru znanja, odnosno parcijalnih provjera znanja tijekom semestra.

Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	1,5	Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	0,5	Esej		Istraživanje	0,5
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu / Način provjere stečenih ishoda učenja za svaku studentsku obvezu

Evidencija o pohađanju nastave, sudjelovanje u raspravi, poznavanje istumačenog sadržaja i zadane literature kroz kontinuiranu provjeru znanja i povremenu parcijalnu provjeru znanja. Vrednovani elementi završne ocjene: pohađanje nastave – sukladno pravilniku o studiranju, sudjelovanje u raspravi 20%, rezultati kontinuirane usmene provjere znanja 30%, rezultati povremenih parcijalnih usmenih/pisмениh provjera znanja– 50%.

Obavezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
<i>Ivica Žižić Slava križa : simbolika i slike vjere u ranokršćanskom kulturi, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 2017.</i>		
<i>H. W. Janson: Povijest umjetnosti, dopunjeno izdanje, Stanek, Varaždin, 2003.,</i>		
<i>A. Badurina (ur.), Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva. Zagreb, 1996</i>		
<i>I. Šaško, Liturgijski simbolički govor, Glas Koncila, Zagreb, 2004.</i>		
<i>Enciklopedija hrvatske umjetnosti 1 i 2, Zagreb 1995.</i>		
Dopunska literatura		
<i>I. Žižić, Ars liturgica I. Teološki pristupi umjetnosti, Crkva u Svijetu, Split 2014.</i> <i>A. Šuljić, O odnosu likovne umjetnosti i kršćanstva, Slike i njihova moć, Služba Božja 52 (2012.), br. 1, Split 2012., 51 – 60.</i> <i>I. Žižić, Križ u ranokršćanskoj simbolici i liturgiji, Uz nekoliko bilješki o simbolima križa u Saloni, Tusculum 5, Solin 2012., 103-113.</i> <i>Z. S. Gojnik, A. Crnčević, M. O. Šćitaroci, Utjecaji na preobrazbe kršćanske liturgijske arhitekture do 20. stoljeća, Prostor 2(42) 19(2011), Zagreb 2011., 282-295.</i> <i>A. Crnčević, Baptisterij episkopalnoga centra u Saloni u liturgijsko-teološkom kontekstu, u: J. Dukić– S. Kovačić– E. Višić-Ljubić, Salonitansko-splitska Crkva u prvom tisućljeću kršćanske povijesti. Zbornik radova međunarodnoga znanstvenog skupa u povodu 1700. obljetnice mučeništva sv. Dujma, Split, 2008., 331-349.</i> <i>Crkva i likovna umjetnost. Radovi XLIV. Teološko-pastoralnoga tjedna u Zagrebu 27. - 29. siječnja 2004., Bogoslovna smotra 74, Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 2004.</i> <i>I. Koprek, Crkva i umjetnost u obzoru istine i slobode, Nova prisutnost I/1 (2003), Zagreb 2003., 115-122.</i> <i>Lj. Mokrović, Uzajamni utjecaj kršćanstva i umjetnosti na zajedničkom povijesnom putovanju (I.dio); Od ranokršćanstva do ranog srednjeg vijeka, Obnovljeni život (56) 1 (2001), Filozofsko teološki institut Družbe Isusove, Zagreb 2001., 79-102.</i> <i>Lj. Mokrović, Uzajamni utjecaj kršćanstva i umjetnosti na zajedničkom povijesnom putovanju (II.dio); Od renesanse do 20. stoljeća, Obnovljeni život (56) 2 (2001), Filozofsko teološki institut Družbe Isusove, Zagreb 2001., 139-161.</i> <i>J. Ratzinger, Art and Liturgy - The Question of Images, Adoremus Bulletin, Online Edition - Vol. VII, No. 10: February 2002; http://www.adoremus.org/0202artliturgy.html</i> <i>J. Ratzinger, Sacred art, inspired by faith, both reflects and informs the culture - Adoremus Bulletin, Online Edition - Vol. VIII, No. 1: March 2002; http://www.adoremus.org/0302artliturgy.html</i> <i>Mircea Eliade, The Sacred and the Profane: The Nature of Religion: The Significance of Religious Myth, Symbolism, and Ritual within Life and Culture, New York: Harper & Row, 1961</i>		
Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija		
Interaktivna komunikacija sa studentima tijekom predavanja u sklopu interpretacijsko-analitičkog razgovora, putem elektroničke komunikacije i povratnih informacija nakon primitka prezentacija predavanja, kontinuirane provjere znanja te parcijalnih/cjelovitih provjera znanja i putem službenog sustava praćenja kvalitete na sastavnicima.		